EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.6.2025.
COM(2025) 312 final

2025/0164 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma IV pielikumā (Enerģētika)

(*RED II*)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumiem EEZ līguma IV pielikumā (Enerģētika)

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("*EEZ līgums*") garantē pilsoņiem un uzņēmējiem vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū Eiropas Ekonomikas zonā. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, proti, ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras pamatbrīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par *horizontālās un papildu* politikas jomām. EEZ līgums stājās spēkā 1994. gada 1. Janvārī. Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir EEZ līguma puse.

2.2. EEZ Apvienotā komiteja

EEZ Apvienotā komiteja ir atbildīga par EEZ līguma pārvaldību. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Tajā lēmumus pieņem vienprātīgi, un tie ir saistoši pusēm. Par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Komisijas Ģenerālsekretariāts.

2.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

EEZ Apvienotā komiteja ir paredzējusi pieņemt EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("*paredzētais akts*") attiecībā uz grozījumiem EEZ līguma IV pielikumā (Enerģētika).

Paredzētā akta mērķis ir EEZ līgumā iekļaut Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2022/759 par metodiku, kā aprēķināt aukstumapgādei un centralizētajai aukstumapgādei izmantotās atjaunīgās enerģijas daudzumu[1], un Direktīvu (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu[2].

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Komisija iesniedz pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kas Padomei jāpieņem kā Savienības nostāja. Pēc nostājas pieņemšanas tā būtu pēc iespējas drīz jāiesniedz EEZ Apvienotajai komitejai.

Pievienotajā EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektā ir ietverti tādi pielāgojumi attiecībā uz EEZ EBTA valstīm, kuri ir izklāstīti pievienotā Apvienotās komitejas lēmuma projekta

[1] Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/759 (2021. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz metodiku, kā aprēķināt aukstumapgādei un centralizētajai aukstumapgādei izmantotās atjaunīgās enerģijas daudzumu, groza Direktīvas (ES) 2018/2001 VII pielikumu (OV L 139, 18.5.2022., 1. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.), kas labota ar OV L 311, 25.9.2020., 11. lpp. un OV L 41, 22.2.2022., 37. lpp.

apsvērumos un pielāgojumos un pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94[3] nozīmē. Tādējādi Savienības nostāju nosaka Padome.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[4].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Pieņemot lēmumu saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu, tā materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no EEZ līgumā iekļaujamā ES tiesību akta materiālā juridiskā pamata.

Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir tikai pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam jeb dominējošajam mērķim vai komponentam.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Tā kā ar Apvienotās komitejas lēmumu EEZ līgumā iekļauj Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2022/759 un Direktīvu (ES) 2018/2001, ir lietderīgi šo Padomes lēmumu balstīt uz to pašu materiālo juridisko pamatu, kas ir iekļauts tiesību aktā. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 194. panta 2. punkts.

---

[3] Padomes Regula (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību (OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.).

[4] Tiesas 2014. gada 7. oktobra spriedums, Vācija / Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 194. panta 2. punktam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas aktu tiks grozīts EEZ līguma IV pielikums (Enerģētika), pēc pieņemšanas to ir lietderīgi publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2025/0164 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma IV pielikumā (Enerģētika)

(*RED II*)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību[5] un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu[6] ("EEZ līgums") stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja var nolemt grozīt *inter alia* EEZ līguma IV pielikumu (Enerģētika).

(3) EEZ līgumā būtu jāiekļauj Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/759 par metodiku, kā aprēķināt aukstumapgādei un centralizētajai aukstumapgādei izmantotās atjaunīgās enerģijas daudzumu[7], un Direktīva (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu[8].

(4) Vairāku Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumu dēļ ir nepieciešams veikt būtiskus pielāgojumus, kuri atspoguļo EEZ līguma un EBTA valstu specifiku.

(5) Tā kā Savienības saistošais atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs neattiecas uz EBTA valstīm, Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 1. punktā izvirzītais mērķrādītājs nebūtu jāattiecina uz EBTA valstīm. Tādēļ minētais pants tika attiecīgi pielāgots. Tomēr EBTA valstis brīvprātīgi nosaka savus valsts indikatīvos mērķrādītājus atjaunīgās enerģijas jomā, kā izklāstīts EBTA valstu deklarācijā, kas pievienota EEZ Apvienotās

5 OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.

6 OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

7 Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/759 (2021. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz metodiku, kā aprēķināt aukstumapgādei un centralizētajai aukstumapgādei izmantotās atjaunīgās enerģijas daudzumu, groza Direktīvas (ES) 2018/2001 VII pielikumu (OV L 139, 18.5.2022., 1. lpp.).

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.), kas labota ar OV L 311, 25.9.2020., 11. lpp. un OV L 41, 22.2.2022., 37. lpp.

komitejas lēmumam. Tādēļ EBTA valstīm nevajadzētu būt Savienības atjaunīgo energoresursu attīstības platformas daļai, un tām arī nebūtu jāpiedalās statistiskajos pārvedumos ar dalībvalstīm. Tāpēc Direktīvas (ES) 2018/2001 8. pants nebūtu jāpiemēro EBTA valstīm.

(6) Ņemot vērā Islandes ģeogrāfiski attālo atrašanās vietu un ar to saistītās problēmas, lai aprēķinātu enerģijas bruto galapatēriņu saistībā ar aviācijā patērētās enerģijas daudzumu, attiecībā uz Islandi būtu jāpiemēro tāda pati robežvērtība, kas Direktīvas (ES) 2018/2001 7. pantā ir paredzēta Kiprai un Maltai.

(7) Attiecībā uz atļauju piešķiršanas procedūrām, kas izklāstītas Direktīvas (ES) 2018/2001 16. pantā, ar Apvienotās komitejas lēmumu ņem vērā Norvēģijas īpašos pienākumus apspriesties ar sāmiem, lai nodrošinātu to, ka Direktīvas (ES) 2018/2001 16. panta 4., 5. un 6. punktā minētos atļauju piešķiršanas procedūras termiņus var pagarināt par vēl vienu gadu.

(8) EBTA valstīm būtu jāievēro Direktīvas (ES) 2018/2001 19. panta 11. punktā izklāstītā Savienības politika attiecībā uz izcelsmes apliecinājumu savstarpēju atzīšanu ar trešām valstīm. Attiecīgi tām nebūtu jāatzīst trešās valsts izdoti izcelsmes apliecinājumi, ja vien Savienība ar minēto trešo valsti nav noslēgusi nolīgumu un ja ir izpildīti minētajā pantā izklāstītie kritēriji. Tādēļ Direktīvas (ES) 2018/2001 19. panta 11. punkts tika attiecīgi pielāgots.

(9) Tā kā Norvēģijā un Islandē ir liels atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvars un Norvēģija šādu elektroenerģiju galvenokārt izmanto siltumapgādes vajadzībām, savukārt Islande savu siltumapgādes pieprasījuma sedz no atjaunīgiem ģeotermāliem avotiem vai ar atjaunīgo elektroenerģiju, ir lietderīgi pielāgot Direktīvas (ES) 2018/2001 23. pantā izklāstītās aprēķina metodes saistībā ar atjaunīgās enerģijas plašāku izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē.

(10) Turklāt Lihtenšteinai pašlaik nav iespējams piemērot Direktīvas (ES) 2018/2001 25.–31. pantu par atjaunīgo enerģiju transporta nozarē un ilgtspējas prasībām attiecībā uz atjaunīgo degvielu, ņemot vērā to, ka jautājumi saistībā ar degvielām tiek reglamentēti Lihtenšteinas reģionālajā savienībā ar Šveici. Tādēļ Lihtenšteinai būtu jāpiešķir pagaidu atkāpe, ņemot vērā to, ka minētās reģionālās savienības ietvaros Lihtenšteina izmanto tādu sistēmu biodegvielu apmēra palielināšanai, kuras pamatā ir CO_2 kompensācijas mehānisms un saskaņā ar kuru ir izvirzīts 23 % mērķrādītājs, ko piemēro kopš 2024. gada. Atkāpe būtu jāpiemēro tikai līdz brīdim, kad Direktīva (ES) 2018/2001, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413, ir iekļauta EEZ līgumā.

(11) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza EEZ līguma IV pielikums (Enerģētika).

(12) Tādēļ Savienības nostājas EEZ Apvienotajā komitejā pamatā vajadzētu būt pievienotajam lēmuma projektam,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā par ierosināto grozījumu EEZ līguma IV pielikumā (Enerģētika), pamatā ir EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts, kurš pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs